

Pravidla lezení v oblasti Jizerské hory

§ 1 Úvodní část

Preambule

Poslední závazná pravidla platila od 1. ledna 1977. Od té doby se posunul vývoj zajišťovacích prostředků a náhled na etiku lezení značně kupředu. Vzhledem ke změně statutu chráněného území Jizerské hory je pro provozování horolezectví v Jizerských horách nutná výjimka ze zákona č.114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny. Následující pravidla jsou součástí podkladových materiálů ke zmíněné výjimce.

§ 1 Úvodní část

1. Tato pravidla se vztahují na všechny věže a okrajové skály v oblasti Jizerské hory.
2. Horolezec při lezení překonává obtíže cesty a gravitaci pouze vlastní silou a k výstupu používá pouze přírodní stupy a chyty. Umělých pomůcek používá pouze k zajišťování. Stavění je při dodržení dále uvedených podmínek považováno za uznaný způsob lezecké techniky.
3. Věže jsou skalní útvary, jejichž vrchol je dosažitelný pouze horolezeckým způsobem (lezení, přeskok nebo přepad). Okrajové skály jsou úseky skal přístupné nejméně z jedné strany nelezeckým způsobem.
4. Jestliže linie výstupu je od nástupu k vrcholu samostatná úplně nebo nejméně 2/3 celkové délky, nazývá se cesta. Ostatní výstupové linie se nazývají varianty.

§ 2 Základní ustanovení

1. Horolezec je povinen užívat k přístupu ke skalám turistické cesty nebo cesty vyznačené se souhlasem orgánu ochrany přírody. V případě, že cesty nejsou vyznačeny (lezecké objekty jsou mimo území národní přírodní rezervace), je povinen volit přístup tak, aby nedocházelo k poškození povrchu půdy a její následné erozi.
2. Při výstupu a sestupu je povinností horolezce postupovat tak, aby poškození povrchu skály bylo omezeno na nejmenší možnou míru.
3. Je zakázáno jakkoliv měnit povrch skal (úpravy a vytváření chytů a pod.) a používat magnézium nebo jiné chemické prostředky. Lézt ve stoupacích železech v zimních podmínkách je zakázáno s výjimkou ledopádů v oblastech vymezených orgánem ochrany přírody.
4. Horolezec ve vlastním **zájmu** dbá při výstupu o bezpečnost a dodržuje zásady jištění.
5. Horolezec je povinen chovat se tak, aby nebylo znečišťováno přírodní prostředí odpadky a při výstupu nebylo rušeno hnízdicí ptactvo. Pokud zjistí v trase výstupu nebo v její blízkosti hnízdění, je povinen přerušit výstup a oznámit hnízdění orgánu ochrany přírody.

§ 3 Zajišťovací prostředky

1. Při lezení smí horolezec používat povolené zajišťovací prostředky: lano, jisticí kruhy nebo schválené obdobné trvalé prostředky (dále jen trvalé jisticí prostředky), smyčky a různé druhy vklíněnců. Zajišťovací prostředky musí být používány takovým způsobem, aby nepoškozovaly skálu.
2. Lano je určeno jen k jištění. Jiné použití lana mimo podmínky uvedené v § 4 odst.3. je nesportovní. Při lezení, jištění a manipulaci s lanem je nutno dbát, aby lano nepoškozovalo povrch skály. Tomuto požadavku se musí podřídit způsob vedení výstupu a dobírání ostatních členů

družstva. Za nesportovní se považuje výstup se zajištěním shora (např. stylem TR) a nahazování lana na přírodní útvary a kruhy pro lezce jinak nedosažitelné.

3. Trvalé jisticí prostředky jsou určeny výlučně k jištění, případně ke slaňování při přerušení výstupu. Jejich použití k snadnějšímu překonání obtíží cesty je nesportovní.

4. Při výstupu lze používat smyček pouze k jištění s využitím přirozených možností na povrchu skály (spára, hrot, hodiny, a pod.). Odpočívání ve smyčkách snižuje sportovní hodnotu výstupu.

5. Používání vklíněnců a obdobných mechanických jisticích prostředků (dále jen vklíněnců) k odpočívání nebo k postupu snižuje sportovní hodnotu a při prvovýstupu je zakázáno.

6. Není přípustné zakládání jisticích prostředků jinak než během výstupu (např. ze slanění nebo s horním jištěním).

§ 4 Stavění

1. Stavění vlastní silou je uznaný způsob lezecké techniky. Je však dovoleno jen tam, kde je užil prvovýstupce.

2. Stavějíci horolezec smí být s jisticím prostředkem spojen pouze volně visícím sebezajištěním. Výjimka z tohoto pravidla platí pro staré cesty vylezené před účinností těchto pravidel.

3. Další na laně má právo přelézt úsek, který prvolezec překonal stavěním, pomocí lana.

4. Stavění musí být uvedeno v popise cesty.

§ 5 Umístění a osazování trvalých jisticích prostředků

1. Provedení a materiál trvalých jisticích prostředků a slaňovacích kruhů musí být schválen bezpečnostní komisí ČHS (schválená provedení v příloze).

2. Za osazení trvalého jisticího prostředku a z toho vyplývající spolehlivost tohoto jištění zodpovídá lezec, který trvalý jisticí prostředek osadil.

3. Trvalé jisticí prostředky se při prvovýstupu osazují podle zásad uvedených v § 6.

4. Osazený trvalý jisticí prostředek nesmí sloužit k překonání kritického úseku cesty.

5. Zjistí-li lezec, že trvalý jisticí prostředek nebo jeho osazení je vadné, je povinen v zájmu bezpečnosti informovat správce oblasti (adresa ve vrcholové knížce) nebo člena regionální vrcholové komise s působností pro Jizerské hory (dále jen VK). Adresy členů VK jsou k dispozici u předsedů oddílů oblasti Jizerské hory. Stejně postupuje lezec při zjištění poškození důležitého přírodního jištění.

6. Po schválení prvovýstupu není dovoleno trvalé jisticí prostředky přidávat, přemísťovat nebo ubírat. V rámci údržby lze trvalé jisticí prostředky přemísťovat za podmínky § 5 odst.8. Dále je možná výjimka na základě rozhodnutí VK z důvodu bezpečnosti, neexistence nebo poškození původního důležitého přírodního jisticího útvaru a po dohodě prvovýstupce s VK.

7. Údržbu trvalých zajišťovacích prostředků, jejichž závady se projevují např. v důsledku povětrnostních podmínek, erozních procesů nebo vlivem pádů do těchto prostředků, zajišťuje VK jako odborný orgán ČHS.

8. Trvalý jisticí prostředek, který nahrazuje poškozené jištění nebo přírodní jisticí útvar, musí být umístěn v bezpečné vzdálenosti od nahrazovaného jisticího bodu tak, aby se pokud možno nezměnila obtížnost nebo charakter cesty.

9. Slaňovací kruhy musí být umístěny tak, aby se lano při slanění dotýkalo skály jen v nezbytné míře. Přístup ke slaňovacímu kruhu musí být bezpečný a snadný a slaňovací kruh musí pokud možno umožnit bezpečný dolez všech cest vedoucích na věž. Tam, kde to není možné, se doporučuje osadit dobírací dřík.

§ 6 Prvovýstupy

1. Prvovýstupy mohou být prováděny pouze zdola.
2. Před prvovýstupem není přípustné prostupovat skálu způsobem odporujícím těmto pravidlům nebo se zajištěním shora nebo záměrně slaňovat do míst plánovaného prvovýstupu.
3. Vzdálenost nové cesty či varianty od sousední cesty nebo varianty musí být nejméně 2 m. Výjimka je možná jen tam, kde není možný přechod z jedné cesty do druhé a tam, kde se cesty křížují.
4. Prvovýstupce je oprávněn k zajištění cesty osadit trvalé jisticí prostředky, přičemž jejich počet musí být omezen na nejnútnejší případy, kdy nelze jistit pomocí přírodních útvarů.
5. Prvovýstupce je povinen osadit trvalý jisticí prostředek na nutných dobíracích stanovištích nebo v místech, v jejichž blízkosti je nezbytné stavění, jestliže chybí možnost zajištění pomocí přírodních útvarů.
6. Vzdálenost mezi trvalými jisticími prostředky nesmí být menší než 3 m. Výjimku schvaluje VK.
7. Při prvovýstupu se trvalý jisticí prostředek osazuje z pozice čistého lezení, případně lze osazení provést ze zavěšení v umělé pomůcce (smyčka, vklínělec a pod.). Trvalý jisticí prostředek je nutno osadit tak, aby zavěšení lana bylo co nejlépe dostupné a to i pro lezce menších postav. Je zakázáno osazovat jištění jinak než při výstupu ze zdola.
8. Při prvovýstupu variantou musí být prostoupeny i ostatní společné části původní cesty.
9. Prvovýstupce navrhuje vrcholové komisi název a stupeň obtížnosti prvovýstupu.
10. Prvovýstupce je povinen oznámit svůj prvovýstup do 3 měsíců po jeho dokončení správci oblasti nebo členu VK. Oznámení se předkládá na formuláři „Protokol o prvovýstupu“ (příloha), který lze obdržet na vyžádání od správce oblasti nebo od člena VK. Protokol musí být podepsaný alespoň jedním prvovýstupcem.
11. Nedokončí-li lezec z jakýchkoliv důvodů prvovýstup, zůstává mu právo na jeho dokončení v případě označení nedokončeného prvovýstupu zavěšením smyčky do trvalého jisticího prostředku rozdělané cesty. Při dalších pokusech musí lezec dosáhnout místa přerušeni bez porušení pravidel.
12. I při splnění označení dle § 6 odst.11 nárok na dokončení cesty zanikne uplynutím dvou let od data zahájení pokusu o prvovýstup nebo před uplynutím dvou let za podmínky souhlasu prvovýstupce s dokončením cesty jiným družstvem.
13. Při splnění podmínky dle § 6 odst.11 a nevyčerpání lhůty dvou let od data zahájení pokusu o prvovýstup zůstává právo na dokončení výstupu prvovýstupcům i při dokončení cesty jiným družstvem. Nově zasazené kruhy může oprávněný prvovýstupce použít.
14. Jestliže u nedokončené cesty zanikne nárok na dokončení výstupu a bude prostoupena další část cesty, pak družstvo které tuto další část prostoupilo a splní vyznačení nedokončeného prvovýstupu dle § 6 odst.11, získává právo na dokončení prvovýstupu během jednoho roku od zahájení svého pokusu.
15. VK vydává rozhodnutí, zda schvaluje nebo zrušuje prvovýstup nebo jeho autorství a zveřejňuje výsledky řízení o prvovýstupech zasíláním zápisu na oddíly Jizersko - lužické oblasti. Při zrušení prvovýstupu rozhoduje rovněž o použití nebo odstranění již osazeného jištění. VK schvaluje stupeň obtížnosti výstupu. Negativní rozhodnutí o prvovýstupu sděluje písemně alespoň jednomu z prvovýstupců a to tehdy, je-li známa adresa z protokolu o prvovýstupu.
16. Proti negativnímu rozhodnutí VK může prvovýstupce do tří měsíců od obdrženi písemného vyrozumění podat odvolání k VK ČHS prostřednictvím VK.
17. VK registruje protokoly o prvovýstupu a archivuje u jednotlivých správců oblasti.
18. VK má právo uzavřít věž pro další prvovýstupy. VK má rovněž právo vyhradit si předchozí schvalování plánovaných prvovýstupů, přičemž toto omezení musí být zveřejněno.

§ 7

Dohled nad dodržováním pravidel

1. Dohled nad dodržováním těchto pravidel přísluší správcům oblasti, členům VK a členům VK ČHS. Lezec je povinen prokázat se oprávněným kontrolním orgánům platným členským průkazem.
2. Mimo všeobecného dohledu dle § 7 odst.1. je každý člen ČHS povinen upozornit jiné lezce jak na porušování těchto pravidel, tak i na porušování ochrany přírody a nedodržování čistoty a pořádku ve skalách.
3. VK spolupracuje při své činnosti s příslušným orgánem ochrany přírody.

§ 8

Platnost pravidel

1. Tato pravidla lezení se vztahují na všechny věže a okrajové skály v oblasti Jizerských hor a jsou závazná pro členy ČHS, pro horolezce organizované v U.I.A.A. a pro nečleny ČHS, kteří provádějí výcvik pod vedením instruktora horolezectví.
2. Tato pravidla se přiměřeně vztahují i na údržbu vrcholového a stěnového zařízení.
3. Pravidla nabývají účinnosti dne 1. ledna 1999 a tímto dnem se ruší Pravidla sportovního lezení v oblasti CHKO Jizerské hory ze dne 1. ledna 1977.

Schváleno VV ČHS dne 5. prosince 1998